

EUROPA-NÆVNETS ÅRSRAPPORT 2016

Indledning

Med finanslovens vedtagelse blev Europa-Nævnets tilskud sikret for en fireårig periode til og med 2019.

Et nyt Europa-Nævnet blev samtidig beskikket fra 1. januar 2016 til og med 31. december 2019 med Anne-Marie Meldgaard som formand. På nævnets konstituerende møde den 16. marts 2016, blev Marcus Schmidt valgt til næstformand.

Europa-Nævnet gennemførte i 2016 to ansøgningsrunder i Pulje C og en konference for tilskudsmodtagerne med udveksling af erfaringer. Desuden gennemførte nævnet en studierejse til Bruxelles og mødtes med Europaudvalgets formandskab.

Nævnets sammensætning

Europa-Nævnet beskikkes efter indstilling af de fem største partier i Folketinget. Tre medlemmer blev skiftet ud i forhold til forrige nævn.

Nævnet bestod således i 2016 af:

Anne-Marie Meldgaard - formand (S)

Marcus Schmidt – næstformand (DF)

Henrik Høegh (V)

Thyra Frank (LA) frem til 28. november 2016

Susanne Flydtkjær (EL)

Regelgrundlag

Rammerne for Europa-Nævnets arbejde og kriterier for at modtage støtte gennem de fire puljer er beskrevet i Finanslovens tekstanmærkninger og tre bekendtgørelser. Nedenstående udgjorde i 2016 Europa-Nævnets regelgrundlag:

- Finanslovskonto 21.51.01.40
- Tekstanmærkninger nr. 200. ad 21.51.01 samt Ad tekstanmærkning nr. 200
- Bekendtgørelse nr. 1087 af 18. november 2008 om Nævnet for Fremme af Debat og Oplysning om Europa
- Bekendtgørelse nr. 192 af 9. marts 2011 om tilskud til Folketingets partier og danske partier og bevægelser indvalgt i Europa-Parlamentet til debat og oplysning i Danmark om Europa
- Bekendtgørelse nr. 200 af 9. marts 2011 om tilskud til fremme af debat og oplysning i Danmark om Europa

Der blev i 2016 ikke ændret i nævnets regelgrundlag.

I slutningen af 2012 trådte finansministeriets cirkulære om indefrysning af statens restmidler i kraft. Ifølge reglerne indefrysnes tiloversblevne tilskudsmidler, der dermed ikke umiddelbart kan overføres fra et tilskudsår til det næste. For nævnet betyder det, at de midler, der frigives fra projekter, der ikke afvikles efter planen, ikke kan overføres til fordeling i efterfølgende tilskudsår, som ellers anført i tekstanmærkningen.

Ordinære tilskud 2016

Europa-Nævnets bevilling i 2016 var på 20,4 mio. kr., hvoraf 18,6 mio. kr. skulle fordeles til oplysningsprojekter om Europa, mens 1,8 mio. kr. gik til administration.

Finansministeriet udmeldte i juni 2016 en dispositionsbegrænsning, som for Europa-Nævnet betød at tilskuddet i 2016 til fordeling til oplysningsaktiviteter blev 100.000 kr. mindre end bevilget på finansloven. Den endelige bevilling var således 18,5 mio.kr. Til gengæld var der et stort tilbageløb fra aktiviteter, der ikke blev gennemført, hvoraf det var muligt at genanvende 180.804 kr. til nye projekter i de ordinære ansøgningsrunder i løbet af året.

De enkelte puljer og fordelingen af bevillingen på puljerne beskrives i detaljer nedenfor.

Tilskudsmodtagerne får tilskud fra 4 puljer, hvoraf der i 3 af puljerne (Partipuljen, Pulje A og Pulje B) ydes tilskud for en 3-årig periode. En ny treårig periode startede 1. januar 2015.

Ansøgningsrunden for disse 3-årige tilskud i perioden 2015-2017 blev afholdt i efteråret 2014 og afgørelserne meddelt medio december 2014. Tilskuddene bliver givet under forudsætning af finanslovens vedtagelse og tilskuddets optagelse på finansloven i 2016 og 2017. Nævnet fordelte ikke de fulde beløb afsat til pulje A og B i perioden 2015-2017, se tabel 1. Tiloversblevne midler i Pulje A og B skal ifølge tekstanmærkningerne i finansloven fordeles i Pulje C, se tabel 2.

I den fjerde pulje, Pulje C blev der afholdt to ansøgningsrunder for tilskud til projekter, der blev gennemført i 2016. I første ansøgningsrunde, som blev afholdt i efteråret 2015, og som vedrørte oplysningsaktiviteter i hele 2016, blev knapt 2,6 mio. kr. fordelt. I 2. ansøgningsrunde, hvor afgørelserne blev offentliggjort i maj 2016, blev der fordelt ca. 2 mio. kr. til aktiviteter i 2. halvdel af 2016. Puljen i 2. ansøgningsrunde bestod af den resterende del af 2016-bevillingen samt tilbageløb fra projekter, der blev afsluttet fra 1. januar til 1. april 2016 og overførte tilskudsmidler, der ikke blev benyttet i Pulje A og B. Se tabel 2.

Tabel 1. Oversigt over fordeling af bevilling i 2016 på puljer

	Antal bevillinger	Samlet fordelt bevilling 2016, kr.	Finanslovsbevilling 2016, kr.
Partipuljen	10	7.600.001	7.600.000
Pulje A	4	3.120.833	3.200.000
Pulje B	10	3.456.563	3.700.000
Pulje C	73	4.603.408	4.100.000
Dispositionsbegrænsning			-100.000
I alt		18.780.805	18.500.000

Udover at tiloversblevne midler i Pulje A og Pulje B overføres til fordeling i Pulje C, kan tilbageløb af tilskud, der ikke anvendes i de bevilgede projektaktiviteter, genanvendes til nye tilsagn inden for samme finansår, jf. ovenfor. Derfor er forbruget til bevillinger højere end årets finanslovsbevilling.

Tabel 2. Oversigt over økonomi i Pulje C 2016

Bevilling på Finanslov 2016	4.100.000
Overført fra Pulje A	79.167
Overført fra Pulje B	243.437
Forbrugt tilbageløb 2016*	280.804
Dispositionsbegrænsning	-100.000
I alt til fordeling 2016	4.603.408
Tilsagn i 1. runde	2.562.338
Tilsagn i 2. runde	2.041.071
I alt bevilgede tilskud 2015	4.603.409

*180.804 kr. blev brugt til nye tilsagn og 100.000 kr. blev brugt på dispositionsbegrænsningen.

Partipuljen

Partipuljen kan søges af partier og bevægelser valgt ind i Folketinget eller Europa-Parlamentet. Selvom Partipuljens bevillinger er 3-årige, er tilskuddene i de tre år ikke nødvendigvis de samme. Tilskuddene bliver hvert år udregnet i forhold til mandater i folketinget og i Europa-Parlamentet. Tilskuddene i 2016 er derfor korrigeret på baggrund af folketingsvalget i juni 2016 samt diverse partiskift.

Tabel 2. Fordeling af tilskud i partipuljen 2015-2016

Parti/Bevægelse	Tilskud 2015	Tilskud i 2016
Alternativet		383.619
Dansk Folkeparti	1.381.275	1.422.286
Det Konservative Folkeparti	592.828	551.302
Det Radikale Venstre	723.863	580.254
Enhedslisten	456.194	456.000
Folkebevægelsen mod EU	476.353	464.444
Liberal Alliance	412.516	441.524
Socialdemokraterne	1.550.388	1.567.048
Socialistisk Folkeparti	651.066	565.778
Venstre	1.355.516	1.167.746
I alt Partipuljen	7.599.999	7.600.001

Pulje A

Organisationer, der har oplysning om Europa som hovedformål modtager tilskud gennem Pulje A.

Tabel 3. Fordeling af tilskud i pulje A 2015-2017

Pulje A	Tilskud 2016	I alt 2015 - 2017
Den Danske Europabevægelse	1.050.333	3.151.000
Fagbevægelsen mod Unionen	266.667	800.000
Nyt Europa	750.000	2.250.000
Oplysningsforbundet DEO	1.053.833	3.161.500
I alt pulje A	3.120.833	9.362.500

Pulje B

Organisationer, der har oplysning om Europa som delformål modtager tilskud fra Pulje B.

Tabel 4. Fordeling af tilskud i pulje B 2015-2017

Pulje B	Tilskud 2016	I alt 2015 - 2017
AOF Danmark	475.000	1.425.000
NOAH	225.000	675.000
Det Økologiske Råd	233.333	700.000
Efterskoleforeningen	373.333	1.120.000
FIC	580.000	1.740.000
Folkehøjskolernes Forening	183.333	550.000
Forbrugerrådet Tænk	351.667	1.055.000
INFORSE-Europe	271.667	815.000
Liberal oplysningsforbund LOF	354.667	1.064.000
Socialpolitisk Forening	352.000	1.056.000
Det Økologiske Råd*	48.610	
Socialpolitisk Forening*	7.953	
I alt Pulje B	3.456.563	10.200.000

*Ekstra bevilling som kompenserer for fejludbetalinger ved afslutningen af forrige tilskudsperiode.

Pulje C

Tilskud fra denne pulje gives til enkeltstående lokale aktiviteter eller større regionale eller landsdækkende projekter. Både organisationer og privatpersoner kan søge om tilskud fra puljen, der i modsætning til de øvrige puljer, ikke tildes for en treårig periode. Projekterne skal gennemføres inden for tilskudsåret. Tilskud ydes efter ansøgning, der skal indeholde en projektbeskrivelse og budget for aktiviteten. Der afholdes to ansøgningsrunder om året.

Tabel 5. Ansøgninger og tilsagn i pulje C fordelt på ansøgningsrunder i 2016

2015	Antal ansøgere	Samlede projektbudgetter i ansøgningerne i kr.	Ansøgt beløb i kr.	Bevilget beløb i kr.	Antal tilsagn	Gennemsnitligt tilskud i kr.
1.runde	90	24.307.141	11.402.430	2.562.338	39	65.701
2.runde	73	17.615.355	8.337.296	2.041.071	34	60.032
I alt	163	41.922.496	19.739.726	4.603.409	73	63.060

Tilskud fra Pulje C kan søges til eksempelvis debatmøder, konferencer, udarbejdelse af oplysnings- og undervisningsmateriale, produktion af TV- og radioprogrammer, etablering af webinarer og andet, som f.eks. brætspil, rollespil og tværgående initiativer.

Tabel 6. Fordeling af ansøgninger på typer af projekter i 2016

Type	Antal ansøgninger	Antal afslag	Antal tilsagn	Tilskud i alt i kategorien
Arrangementer mv.	36	21	15	1.006.540
Radio/TV	80	41	39	2.475.919
WEB	10	7	3	100.000
Publikationer mv.	25	14	11	678.200
Andet	12	7	5	342.750
I alt	163	90	73	4.603.409

Europa-Nævnets initiativer i 2016

Det nye nævn har fortsat den strategiske linje fra forrige periode, som er:

- at arbejde efter en bevidst strategi i uddelingen af tilskudsmidler,
- at arbejde for stor geografisk spredning af såvel tilskud som oplysning og debat,
- at tiltrække nye ansøgere,
- og at sikre korrekt forvaltning.

Den 15. september 2016 mødtes formandskaberne for Europa-Nævnet og Folketingets Europaudvalg. Erik Christensen og Kenneth Kristensen Berth blev orienteret om Europa-Nævnets oplysningsarbejde af Anne-Marie Meldgaard og Marcus Schmidt. Europaudvalgets formandskab udtrykte anerkendelse af nævnets fokus på regnskab og opfølgning af de projekter, der

får tilskud. Desuden blev fremtidige oplysningsudfordringer adresseret, herunder den geografiske udfordring i ansøgerfeltet.

Nævnet har også i 2016 prioritere indsats for en større geografisk spredning af oplysningsaktiviteterne ved særligt at annoncere ansøgningsrunder i en række lokale og regionale dagblade.

Den brede annoncering resulterede i alt i 49 nye ansøgere, der ikke tidligere har fået tilskud. Det svarer til 30 % af alle ansøgningerne i 2016. Af de 49 nye ansøgere kom 29 fra København og omegn, 14 fra Jylland, 4 fra Sjælland uden for hovedstadsområdet og 1 fra Fyn og øerne. Den brede annoncering fører således ikke til større geografisk spredning i ansøgerfeltet, men derimod til friskt blod og nye spændende initiativer.

Indstilling om nye bekendtgørelser

Siden 2012 har Europa-Nævnet strammet op på regler og procedurer for tilskud og regnskaber med henblik på at sikre, at midlerne anvendes korrekt og i overensstemmelse med formålet. Der er i disse år stor offentlig fokus på hvordan tilskudsmidler forvaltes og Europa-Nævnet er i den unikke position, at det i forbindelse med offentliggørelse af en ny ansøgningsrunde har mulighed for at indføre nye betingelser for tilskud i tillæg til de regler, der gælder ifølge bekendtgørelsen. Dette har nævnet benyttet sig af i forbindelse med opstramningen af forvaltningen.

De gældende bekendtgørelser, der er fra 2011, afspejler efter nævnets opfattelse en anden tid på et andet teknologisk stade og med et andet syn på forvaltning af tilskud. Europa-Nævnet har derfor i efteråret 2016 anmodet ministeren om en revision af bekendtgørelserne om tilskud fra nævnets puljer bl.a. med nævnets egne regler, men også med administrative lettelser for tilskudsmodtagerne og andre moderniseringer.

Ifølge tekstanmærkninger til finansloven fastsætter kulturministeren nærmere regler om tilskuddene efter indstilling fra nævnet.

Erfaringskonferencen i København

Den 14. september 2016 afholdt nævnet årets erfaringskonference på H. C. Andersens Boulevard i Kulturstyrelsen. Erfaringskonferencen har været afholdt siden 2011, og er blevet til ud fra et ønske fra tilskudsmodtagerne om at etablere et forum for videndeling og erfaringsudveksling.

Europa-Nævnets formand bød velkommen og fremhævede, at der p.t. er megen debat om EU i Danmark i lyset af finanskrise, flygtningekrisen, Brexit og ændringerne i Europol-samarbejdet m.v. Spørgsmålet er derfor om Europa-Nævnets tilskud har udspillet sin rolle, eller om der tværtimod er mere brug for tilskudsmidler for at kvalificere debatten.

Konferencens hovedtaler var Poul Skytte Christoffersen, der er formand for Tænketanken Europa. Han tog udgangspunkt i Brexit i et bud på hvordan og om Europa bliver bedre til at løse udfordringerne. Poul Skytte Christoffersen slog fast, at et vigtigt budskab til danskerne er, at vi ikke kan forvente at den løsning, der kommer for UK, vil kunne omsættes

til andre lande. Han fremhævede, at EU har mange udfordringer, bl.a. problemer med tiltro hos borgerne og frygt for de fremmede, bekymring for øget globalisering samt et stigende økonomiske skel mellem Nord- og Sydeuropa. I syd er der fortsat økonomisk krise i Grækenland, Italien, Spanien og Portugal. Det kan knække Europa midt over.

Thomas Lauritzen, Europaredaktør på Politikken og Anne-Mette Vestergaard, kontorchef for Europa-Parlamentets Informationskontor i Danmark debatterede pressens muligheder for at formidle relevant EU-stof. Det blev fremhævet, at det er blevet sværere at få oplysninger fra Kommissionen, som har ændret sin strategi siden Junckers tiltræden med stærkere central styring. Parlamentet har derimod den modsatte strategi. Det blev desuden fremhævet, at der generelt er kommet mange flere artikler om EU i dansk presse og at kvaliteten siden valget i 2014 er steget. De store medier trækker imidlertid deres journalister hjem fra Bruxelles.

Kim Schrøder, professor ved Institut for kommunikation og humanistisk Videnskab på RUC havde til opgave at inspirere konferencens deltagere til kommunikationen med deres målgrupper. Mediebrugere sammensætter i dag deres egen nyhedsdækning ved hjælp af en lang række medier. Kim Schrøder bidrog til et nuanceret og helhedsorienteret billede af, hvor forskellige typer af mediebrugere i Danmark i dag henter deres informationer om, hvad der foregår i samfundet omkring dem.

Erfaringer fra projekter blev formidlet gennem 3 oplæg. Christian Fries og hans bror har udviklet EUsiden som et fritidsprojekt med over 11.000 følgere, og vi fik både indblik i succeser og fiaskoer. LOF og AOF har samarbejdet med DI og COI om bl.a. en husstandsomdelt avis og debatter om retsforbeholdet, hvilket både har medført lavere tilskudsbehov og været baggrund for at projektet kunne lade sig gøre på kort tid. Alternativets erfaringer med Politiske Laboratorier blev desuden formidlet til deltagerne med gode råd om processen.

Erfaringerne blev også delt gennem styrede cafe-samtaler. Der var generelt stor tilfredshed med arrangementet, hvor ca. 100 deltog.

Europa-Nævnet i Bruxelles

På baggrund af det store udbytte, som nævnet tidligere har haft af møderækker i Bruxelles besluttede det nye nævn at gennemføre en studietur i 2016.

I Parlamentet fik nævnet drøftelser med parlamentarikerne Morten Helveg Petersen, Anders Vistisen og Jørn Dohrmann, Morten Lykkegaard og Margrete Auken. Parlamentarikerne fremhævede bl.a. de forskellige arbejdsprocesser, der er i Parlamentet og i det danske Folketing og mulighederne for offentlig debat i processerne.

Desuden mødtes nævnet med Folketingets repræsentant ved EU, Klaus Andersen, som også fremhævede koordinationen mellem den danske proces og EU's proces samt direktøren for Parlamentets Generaldirektorat, Kristian Knudsen, der fremhævede, at udviklingen kan føre til flere kategorier af medlemslande. Endelig fik nævnet en indføring i tolketjenestens arbejde fra chefen for den danske kabine, Lene Meyer.

Uden for Parlamentet mødtes nævnet med ambassadør Kim Jørgensen og ambassaderåd Christel Maertens i Den Danske EU Repræsentation for at få en opdatering vedrørende den politiske situation og de danske muligheder i forbindelse med Brexit.

I Margrete Vestagers kabinet mødtes nævnet med policy officer Mette Dyrskjøt, som fortalte om kommisærens arbejde.

Europa-Nævnet drøftede desuden borgerindflydelse og deltagelse i demokratiet med lobbyorganisationen Corporate Europe Observatory og forskningsinstitutionen ETUI - fagforeningernes forskningsenhed.

Fremtidige udfordringer og tiltag

Det er fortsat en udfordring at få ansøgninger fra især Fyn, Sjælland og øerne, men også Jylland er sparsomt repræsenteret i forhold til befolkningen. Nævnet opfordrer derfor lokale foreninger til at søge støtte til debatarrangementer og events.

For at styrke oplysning og debat i de geografiske områder, hvor nævnet modtager få ansøgninger, vil nævnet desuden undersøge muligheden for at udvide samarbejdet med folkeoplysningen, herunder skabe alliancer med folkebibliotekerne, som generelt har stor lokal betydning som fysisk samlingssted med god appel til brugerne og stigende besøgstal på tværs af aldersgrupper.

De treårige puljer Partipuljen samt Pulje A og Pulje B skal desuden i 2017 udbydes i en ansøgningsrunde for en ny tilskudsperiode 2018-2020. Samtidig afholdes 2 ansøgningsrunder i Pulje C. Det forventes, at der vil være trådt nye tilskudsbekendtgørelser i kraft, som nævnet implementerer i nye ansøgningskemaer, vejledninger og procedurer.

Der er en overflod af information i det digitale univers, og det er svært at trænge igennem med budskaber og reel information. Nævnet opfordrer derfor ansøgerne til at tænke utraditionelt og til at samarbejde om oplysningskampagner, der kan få lidt mere vægt end hvis spredte tiltag gennemføres af organisationer enkeltvis. De hidtidige erfaringer viser desuden, at man sparer både tid og penge, hvis flere organisationer vælger at gå sammen i partnerskaber.

Den årlige erfaringskonference afholdes den 19. september 2017. Nævnet mødes desuden til Folkemødet på Bornholm for at deltage i tilskudsmodtagernes mange EU-arrangementer.

-o0o-